

DOI 10.34132/pard2025.29.16

Отримано: 13 березня 2025

Змінено: 8 травня 2025

Прийнято: 4 червня 2025

Опубліковано:

30 вересня 2025

Received: 13 March 2025

Revised: 8 May 2025

Accepted: 4 June 2025

Published:

30 September 2025

Oleksandra Tarasenko

**INTEGRATIVE TRENDS AND INNOVATIVE PRACTICES
OF THE DEVELOPMENT OF THE CULTURAL-
LINGUISTIC ENVIRONMENT OF THE EU AND UKRAINE:
INTERCONNECTION AND IMPACT ON THE DEVELOPMENT
OF CULTURAL-LINGUISTIC POLICY**

This article presents a comprehensive study of integration processes and innovative practices within the cultural and linguistic environment of the European Union and Ukraine, focusing on the mechanisms of their interaction and their impact on cultural and language policy development. The current state of the EU's cultural and linguistic environment is analyzed, revealing that integration strategies are based on a stable legal framework, intergovernmental coordination, and sustainable funding of cultural and linguistic programs. These factors create conditions for the extensive implementation of innovative solutions such as digital archives, interactive open-data platforms, and VR/AR projects in the fields of education and cultural heritage preservation. The study examines integration and technological renewal processes in Ukraine, which remain largely fragmented and are mainly driven by participation in European initiatives («Creative Europe», «Digital Europe», «Horizon Europe») and the development of local projects. The effectiveness of innovative activities is found to depend significantly on the institutional capacity of public authorities and the level of digital literacy within society. The application of modern digital tools determining the technological adaptability of the cultural and linguistic

environment is explored. The paper highlights examples of transnational platforms functioning in the EU and local initiatives in Ukraine aimed at promoting cultural heritage and linguistic diversity. Key trends in the development of the cultural and linguistic space and the interaction between innovative and integration processes in European and Ukrainian contexts are identified. It is substantiated that the interplay of integration and innovation processes forms a new model of cultural and linguistic development: flexible, networked, and inclusive, combining European coordination mechanisms with local initiatives. This synergy ensures a balance between national identity and openness to the European cultural space, establishing the foundation for a sustainable, innovation-oriented cultural and linguistic policy.

Keywords: *cultural and linguistic environment, integration processes, innovative practices, digital culture, European experience, cultural-linguistic policy, intercultural communication, European integration, sustainable development.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. У сучасних умовах європейської інтеграції та глобальної цифрової трансформації культурно-мовне середовище ЄС та України зазнає глибоких змін, які охоплюють інституційно-управлінські, ціннісно-комунікативні аспекти. Взаємодія інтеграційних тенденцій та інноваційних практик формує нову модель культурно-мовної політики, у якій поєднуються принципи збереження культурної спадщини, мовного розмаїття та впровадження цифрових технологій для розширення доступу до культурних ресурсів. Однак у науковому та управлінському дискурсах усе ще бракує системного підходу до вивчення взаємозв'язку між цими процесами та їхнього впливу на ефективність реалізації культурно-мовної політики. Проблема полягає у тому, що політика в цій сфері нерідко розвивається асинхронно: інтеграційні процеси орієнтовані на інституційну адаптацію до стандартів ЄС; інноваційні практики розвиваються переважно на рівні проєктних або регіональних ініціатив.

Це спричиняє фрагментарність державних рішень і обмежує

можливості формування цілісного культурно-мовного простору, здатного забезпечити гармонійне поєднання європейських цінностей та національної ідентичності. Таким чином, постає наукова потреба у комплексному дослідженні взаємозв'язку інтеграційних і технологічних процесів як чинників формування нової парадигми культурно-мовної політики, що відповідає стратегічним пріоритетам розвитку України в європейському культурному просторі.

Методологічну основу статті становить системний і міждисциплінарний підхід, що дозволяє розглядати культурно-мовне середовище як цілісну соціокультурну систему, у межах якої інтеграційні процеси та інноваційні практики взаємодіють на різних рівнях: нормативному, інституційному, технологічному та комунікативному. У дослідженні застосовано структурно-функціональний метод для аналізу ролі інституційних і правових механізмів у забезпеченні інтеграції культурно-мовного простору; порівняльний метод використано для аналізу європейських і українських підходів до впровадження інновацій у сфері культури та мовної політики; метод контент-аналізу застосовано для виявлення основних тенденцій у стратегічних документах ЄС та України, що регулюють розвиток цифрової культури; системно-аналітичний метод використаний для узагальнення результатів і визначення закономірностей взаємозв'язку інтеграційних та інноваційних процесів.

Також застосовано елементи інституційного аналізу для оцінки спроможності державних і наддержавних структур реалізовувати політику цифрової культурної інтеграції, а також методологію синергетичного підходу, що дозволяє простежити взаємопідсилення інтеграційних і технологічних чинників у формуванні сучасного культурно-мовного простору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні аспекти інтеграційних процесів і культурної політики розкрито у працях Е. Гідденса [1], Т. Модуда [6] та В. Кимлічки [7], які обґрунтовують взаємозв'язок культурної ідентичності, соціальної інтеграції та прав меншин. С. Кірхмаєр [2] акцентує увагу на цифрових мовних технологіях як складовій сучасної мовної політики ЄС. Ю. Рибінська [3] та В. Судакова [4] досліджують феномен культурної інтеграції й

транскультурності у контексті глобалізаційних процесів; С. Кюрчев [5] аналізує роль української мови як чинника національної консолідації та культурної безпеки. Прикладні аспекти втілення інтеграційних стратегій представлено в аналітичних матеріалах IDEA Consult [11; 14], Європейського інституту інновацій та технологій (EIT Culture & Creativity) [10], а також у звітах «EU4Culture» [15-19], які демонструють ефективність міжнародних програм підтримки культурних і креативних ініціатив.

Практичні моделі цифрової взаємодії реалізовано у платформах Europeana [20; 29], Cultural Gems [16] та ENUMERATE [21]. У вітчизняному контексті питання розвитку креативних індустрій розкрито у працях О. Гамової, А. Вальчука [30] та С. Галюк [31], проблеми охорони культурної спадщини розкрито у дослідженнях І. Костюк [27] та Ю. Осієвської [28].

Аналіз наукових і практичних публікацій дозволяє виокремити кілька тенденцій. По-перше, спостерігається зсув від секторного до мережевого мислення (гібридність управління, міжрівнева кооперація), проте бракує узагальнених показників для оцінки результативності таких підходів у різних національних контекстах. По-друге, у аналізі технологічних рішень недостатньо висвітлено їх інституційну імплементацію та сталість впливу на мовну політику й місцеві практики. По-третє, вітчизняна наукова література поки що має фрагментарний емпіричний характер: бракує масштабних порівняльних досліджень ефективності європейських моделей і українських адаптацій.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є комплексне дослідження інтеграційних процесів та інноваційних практик у сфері культурно-мовного середовища ЄС та України, обґрунтування їх взаємозв'язку та впливу на розвиток культурно-мовної політики.

Виклад основного матеріалу дослідження. У процесі осмислення суспільних змін у сучасній науці категорія «**тенденція**» розглядається як вираження закономірного й відносно стабільного напрямку розвитку соціальних процесів. Її сутність полягає у фіксації динаміки цих процесів та виявленні детермінант, що зумовлюють

перебіг соціокультурних трансформацій. Саме виявлення тенденцій культурно-мовного розвитку дозволяє не лише окреслити поточні параметри інтеграційних процесів, а й прогнозувати їхню подальшу еволюцію, оцінювати рівень сталості, ризики та потенційні виклики, з якими стикається політика культурного та мовного розмаїття.

На думку Е. Гідденса, тенденційний характер суспільних процесів відображає діалектичну взаємозалежність між структурними умовами та людською агентністю, у межах якої соціальні практики постійно оновлюються й трансформуються під впливом нових соціальних контекстів [1].

Сучасна наукова думка дедалі частіше наголошує, що розвиток культурно-мовних процесів у межах Європейського Союзу тісно корелює з упровадженням новітніх технологій і цифрових інструментів, які поступово трансформуються у структурний компонент інтеграційних стратегій. За спостереженням С. Кірхмаєр [2], сучасна мовна політика ЄС зорієнтована на поєднання принципу культурного плюралізму з активним використанням інноваційних технологічних рішень, покликаних підтримувати багатомовну комунікацію та забезпечувати збереження мовного різноманіття в умовах цифрової трансформації.

У процесі європейської інтеграції вивчення тенденцій культурно-мовного розвитку набуває особливої ваги, адже дає змогу поєднати макрорівневі стратегії інтеграції з мікрорівневими формами повсякденних мовних і культурних практик громадян. Аналіз інтеграційних процесів у цій сфері не обмежується фіксацією емпіричних змін, а спрямований на розкриття їхньої глибинної концептуальної логіки та структурних взаємозв'язків. Застосування такого підходу створює передумови для формування цілісних аналітичних рамок, у межах яких соціокультурна динаміка, інституційні механізми та інноваційні практики постають взаємопов'язаними складовими нового типу європейського культурного простору. Саме ця взаємодія сприяє пошуку оптимального балансу між збереженням культурного плюралізму та реалізацією політики єдності.

Ю. Рибінська, досліджуючи феномен культурної інтеграції у контексті ХХІ століття, підкреслює комплексний характер інтегра-

ційних процесів у культурній сфері. На її думку, вони охоплюють не лише взаємодію та поєднання різних культурних систем, а й передбачають активне збереження та підтримку їхньої автентичності. Дослідниця вважає, що культурна інтеграція виступає одним із ключових чинників забезпечення соціальної стабільності в умовах глобальних викликів і кризових трансформацій. Вона наголошує на необхідності гармонізації інтересів усіх суб'єктів інтеграційного процесу, адже лише збалансоване поєднання різноманітних культурних елементів створює підґрунтя для формування відкритого, стійкого та згуртованого суспільства [3].

Такий підхід акцентує на необхідності розроблення культурної політики, заснованої на принципах взаємоповаги, рівноправності та діалогу, що виступають фундаментальними засадами інтеграційних процесів у Європейському Союзі.

В. Судакова аналізує інтеграційні процеси крізь призму концепту транскультуралізму, розглядаючи його як теоретико-методологічну основу нових стратегій взаємодії у полікультурних суспільствах. У контексті європейського розвитку цей концепт, за її спостереженнями, слугує не лише механізмом взаємного культурного збагачення, а й ефективним інструментом зниження соціокультурної напруги між різними групами. Особливу увагу дослідниця приділяє інноваційним моделям міжкультурної комунікації, які виходять за межі декларативної толерантності та спрямовані на створення реальних механізмів взаємодії, співтворення й кооперації в межах єдиного культурного простору [4]. Вказані моделі сприяють подоланню культурних бар'єрів, формуванню засад культурної демократії та відкривають нові можливості для поглиблення соціальної інтеграції в ЄС.

У сучасному науковому дискурсі особливу увагу приділено осмисленню ролі мови як ключового маркера національної ідентичності та складової культурної безпеки. У своїй праці С. Кюрчев підкреслює, що українська мова виконує консолідуючу функцію в суспільстві, сприяє зміцненню патріотичного руху та утвердженню внутрішньої єдності держави. Науковець розглядає мову не лише як універсальний засіб комунікації, а й як інструмент самоіденти-

фікації, який забезпечує збереження національної самобутності, історико-культурної спадковості та узгоджується з європейськими принципами мовної політики: поєднанням підтримки офіційних мов; захистом мовних меншин, визнаючи їх важливим елементом збереження культурного плюралізму та соціальної гармонії [5].

Водночас, інтеграційні процеси у культурно-мовній сфері Європейського Союзу не можуть бути відокремлені від політичних і управлінських рішень, що визначають засади культурної політики. Т. Модууд ще у 1997 році наголошував, що ефективне управління культурним розмаїттям передбачає перехід від пасивної толерантності до активного політичного визнання культурних ідентичностей. Аналізуючи концепцію мультикультуралізму в сучасній Європі, дослідник підкреслював, що справжня інтеграція можлива лише за умови інституціоналізації принципів культурної рівноправності, які гарантують меншинам не формальне існування, а реальну участь у суспільному житті [6]. Такий підхід формує основу для політик, спрямованих на гармонізацію співіснування різних культур у межах єдиного європейського простору.

Розвиваючи цю дискусію роком раніше, В. Кімлікка у 1996 році обґрунтовував ліберальну теорію громадянства, яка інтегрує принципи індивідуальної свободи з концептом колективного визнання культурних спільнот. У межах цієї теорії мультикультурне громадянство розглядається як форма суспільного устрою, що забезпечує міноритарним групам не лише правовий захист від дискримінації, але й гарантований доступ до механізмів культурного самовираження, освіти та мовного розвитку. Учений трактує мультикультуралізм як складну систему балансування між домінантною культурою та культурними меншинами, у якій поєднання індивідуальних прав і колективної ідентичності постає необхідною умовою підтримання соціальної справедливості, демократичної стабільності та культурної цілісності суспільства [7].

Вищезазначене засвідчує прагнення до гармонійного поєднання традиційних і новітніх елементів, локальної своєрідності та глобальних орієнтирів, національної ідентичності й культурного плюралізму. Така динаміка свідчить, що інтеграційні процеси в ЄС

формуються на основі взаємодії культур, принципів взаємоповаги й рівноправності, посилених чинниками цифровізації, транскультуралізму та розбудови міжкультурної комунікації. Сукупність цих процесів створює необхідні передумови для забезпечення сталого розвитку, соціальної консолідації та утвердження базових європейських цінностей як фундаменту культурної єдності.

Законодавчий аспект інтеграційних процесів у культурній та мовній сферах Європейського Союзу конкретизується через низку регуляторних документів, серед яких особливої ваги набуває Регламент Європейського парламенту та Ради щодо реалізації програми «Креативна Європа» на 2021-2027 роки. Ця програма спрямована на стимулювання розвитку культурних і творчих індустрій, підвищення їхньої конкурентоспроможності як на європейському, так і на глобальному рівні, а також на впровадження інноваційних підходів до збереження й розвитку культурної спадщини. У межах програми передбачено координацію між різними секторами, фінансову підтримку креативних ініціатив і розвиток цифрових технологій, що забезпечують широкий доступ до культурних ресурсів та сприяють інтеграції культурних практик у сучасний соціальний і культурний простір [8].

Важливу роль у формуванні інтегрованого культурного простору відіграє рамкова політика ЄС щодо культурної спадщини, що підкреслює стратегічне значення збереження та переосмислення історичних і культурних надбань [9]. Такий підхід виступає ресурсом для підтримки культурної ідентичності, зміцнення соціальної згуртованості та розвитку регіональних туристичних брендів. Політика ЄС наголошує на необхідності інтеграції культурної спадщини в інші сфери державної політики, зокрема освіту, туризм, міський розвиток та цифровізацію.

Європейський інститут інновацій та технологій (ЄІТ), зокрема у сфері культурних і творчих індустрій, активно впроваджує інноваційні практики, що розширюють культурні можливості через підтримку досліджень, стартапів та проєктів у галузях мистецтва, дизайну, медіа й технологій. Програми ЄІТ інтегрують креативні індустрії в економіку знань, формуючи екосистеми співпраці між освітніми закладами, бізнесом та громадськими організаціями [10].

Це відображає сучасну модель багаторівневої інтеграції у культурно-мовній сфері.

Вищенаведене дозволяє зробити висновок, що інтеграційні тенденції в культурно-мовному середовищі ЄС формуються під впливом зовнішніх міжнародних викликів та внутрішніх управлінських і соціокультурних чинників. Вони визначають динаміку трансформацій культурно-мовного простору у європейських країнах і сприяють розвитку культурного плюралізму, демократичних практик та інноваційних підходів у сфері культурної комунікації.

Вважаємо, що поняття «інтеграційні тенденції» у культурно-мовній сфері доцільно розуміти як процеси об'єднання, гармонізації й одночасного збереження культурної та мовної різноманітності в межах спільного соціокультурного простору. Це явище містить у собі складність взаємодії різних рівнів і суб'єктів, які впливають на культурний розвиток, визначають регулятивні рамки та стимулюють трансформації. Інтеграція, з огляду на досліджувану сферу, не зводиться до однорідності або асиміляції. В її основі лежить концепція створення синергетичного мультикультурного середовища, в якому зберігаються унікальні особливості кожної культурної й мовної спільноти, водночас забезпечуючи їх взаємне збагачення. Важливим є врахування зовнішніх міжнародних викликів та внутрішньодержавних управлінських і соціокультурних факторів, які визначають динаміку таких процесів.

Міжрівневий та міжсекторальний розвиток культурно-мовного середовища країн Європейського Союзу виступає ключовим інструментом формування ефективної й стійкої системи збереження та розвитку культурно-мовного простору, здатної протистояти сучасним викликам глобалізації, цифровізації та соціальних трансформацій. Одним із найґрунтовніших сучасних досліджень у цій сфері є аналітичний звіт IDEA Consult (2024), підготовлений у співпраці з imec-VUB-SMIT, KU Leuven-CiTiP та низкою інших європейських академічних і дослідницьких установ. Звіт, підготовлений на запит Комітету Європейського парламенту з питань культури та освіти (CULT), пропонує системне осмислення трансформацій культурно-креативного сектору ЄС у контексті цифровізації, глобальної

конкуренції та зростання соціокультурних ризиків, а також формулює стратегічні орієнтири для оновлення європейської політики у сфері культури, мовної різноманітності та креативних індустрій.

IDEA Consult, засноване у Брюсселі у 1998 році, спеціалізується на соціально-економічному аналізі, стратегічному консультуванні та оцінці політик у сферах інновацій, зайнятості, регіонального розвитку та культурно-креативних індустрій [11]. Його діяльність вирізняється прикладним характером та орієнтацією на вироблення політично релевантних інструментів для ухвалення рішень на рівні ЄС

Партнерами цього дослідження стали *imes-VUB-SMIT* та *KU Leuven-CiTiP*, що забезпечило високий міждисциплінарний рівень аналітики. *SMIT* (Studies in Media, Innovation and Technology) при Вільному університеті Брюсселя (*VUB*), інтегрований у дослідницьку екосистему *imes*, спеціалізується на взаємодії технологій, соціальних процесів та політики, надаючи науково обґрунтовані рекомендації щодо регулювання цифрових платформ, управління культурним контентом та забезпечення інклюзивного доступу до культурних ресурсів [12].

Центр *CiTiP* (Centre for IT & IP Law) при Католицькому університеті Левена (*KU Leuven*) акцентує увагу на правових і етичних аспектах інформаційних технологій, захисті даних, штучному інтелекті та інтелектуальній власності. Участь *CiTiP* забезпечила врахування правових та регуляторних чинників при формуванні стратегій розвитку культурно-креативного сектору, особливо щодо захисту авторських прав, регулювання цифрових медіа та балансування між свободою творчості і захистом культурних цінностей [13].

У спільному звіті, презентованому Європейському парламенту у вересні 2024 року, підкреслюється, що ефективна культурна політика ЄС потребує інтеграції міжсекторальних ресурсів: освітніх, технологічних, правових та громадянських, з урахуванням регіонального та національного різноманіття. Серед 33 практичних рекомендацій особливо виділяються: створення безпечних фізичних, цифрових та гібридних культурних просторів; розвиток кооперативних форм управління культурними процесами; формування

горизонтальних комунікаційних каналів між інституціями ЄС, державами-членами та культурними партнерами; а також підтримка локальних культурних екосистем, які забезпечують сталість мовного та культурного різноманіття. Особливістю дослідження є міждисциплінарний підхід, що поєднує соціологічні, правові, економічні та технологічні аспекти культурного розвитку [14]. У цьому контексті культура виступає не як автономна гуманітарна сфера, а як інтегрований ресурс демократичної стійкості, інноваційного розвитку та соціальної згуртованості

Таким чином, дослідження IDEA Consult (2024) відображає нову парадигму культурного управління, де мова, культура та цифрові технології розглядаються у взаємозв'язку, а ефективне реагування на виклики культурної глобалізації, комерціалізації креативних індустрій і цифрової стандартизації контенту забезпечується синергією політичних, правових та технологічних інструментів. Методологічна цінність дослідження полягає у формуванні універсальної рамки для осмислення культурної політики в умовах багаторівневого управління, яку можна застосовувати для адаптації культурно-мовних стратегій у країнах, що прагнуть інтеграції до ЄС, зокрема в Україні.

У контексті розвитку сучасної управлінської парадигми культурної політики подальші європейські дослідження, зокрема звіт Європейського парламенту (листопад 2024 року), деталізують механізми практичної реалізації зазначених підходів. Центральним аспектом таких досліджень виступає кроссекторна інтеграція, що забезпечує ефективну взаємодію державних інституцій, громадянського суспільства, освітнього та креативного секторів, що є ключовою умовою сталого розвитку культурно-мовного середовища. Звіт Європарламенту підтверджує, що потенціал культурно-креативного сектору не може бути реалізований лише через галузеві ініціативи, а потребує широкого залучення: доступності творчих просторів для всіх соціальних груп, справедливих умов праці та кооперативних форм управління, які забезпечують стійкий та інклюзивний розвиток [15].

Водночас, розвиток цих концепцій активно детермінується стрімким поширенням цифрової взаємодії як структуроутворюю-

чого чинника сучасного культурно-мовного простору. Цифровізація постає в цьому контексті як інституційно-комунікативний феномен, що трансформує способи збереження, репрезентації та циркуляції культурних смислів (cultural meanings). Цифрові платформи формують новий тип культурної екосистеми, де дані, простори та практики інтегруються в єдиний інформаційно-гуманітарний континуум, стаючи потужним засобом зміцнення інтеграції культурного простору.

Однією з ключових інноваційних практик у цьому напрямі є цифрові платформи, які об'єднують інформацію про культурні та креативні локації, забезпечуючи доступність, видимість та інтерактивність культурних ресурсів. Так, проєкт Cultural gems, розроблений DG JRC Європейської Комісії (Directorate-General Joint Research Centre), є краудсорсинговою платформою на основі технології Linked Open Data (LOD). Використання LOD забезпечує зв'язування відкритих даних із різних джерел у стандартизованому форматі, що сприяє їх інтеграції, повторному використанню та подальшому аналізу.

Платформа Cultural gems картографує культурні та креативні об'єкти більш ніж у 300 європейських містах, включаючи музеї, театри, культурні центри, арт-простори, історичні пам'ятки та інші значущі культурні точки. На сьогодні система містить понад 130 000 інтегрованих об'єктів, створюючи комплексну, узгоджену та візуально доступну карту європейського культурного простору. Платформа функціонує на засадах принципів FAIR:

- Findable (легкий пошук) – забезпечення унікальної ідентифікації об'єктів і їхнього легкого пошуку;
- Accessible (доступність) – гарантія доступності даних для користувачів та систем з урахуванням визначених умов;
- Interoperable (сумісність) – стандартизація форматів і структур даних для їхньої інтеграції з іншими наборами інформації;
- Reusable (повторна використовувальність) – забезпечення чіткої ліцензійної та підтримки метаданих для повторного використання даних у різних контекстах.

Завдяки такій організації інформації платформа Cultural gems не лише спрощує доступ до культурних ресурсів, але й сприяє зміц-

ненню відчуття спільного європейського культурного простору, підтримує міжкультурний обмін та інтеграцію локальних культур у загальноєвропейський контекст [16]. Водночас вона демонструє, як цифрові інструменти можуть виступати каталізаторами культурної інтеграції, поєднуючи традиційні форми культурного розвитку з інноваційними технологічними підходами, що забезпечують широку доступність, узгодженість і сталість культурних ініціатив.

Щодо вітчизняної практики важливим прикладом є проєкт EU4Culture (2021-2024 рр.), реалізований Гете-Інститутом у партнерстві з низкою організацій. Проєкт передбачав комплексну підтримку культурного розвитку у 14 некапітальних містах України, серед яких Вінниця, Рівне та Одеса. Загальна сума фінансової підтримки перевищила €7,85 млн і включала гранти для місцевих культурних ініціатив, експертні консультації та можливості професійної мобільності для митців і культурних менеджерів. Водночас учасники проєкту були залучені до Міської мережі EU4Culture, яка виступала платформою для обміну досвідом, розвитку співпраці та створення стійких культурних мереж на локальному рівні [17]. Однією з ключових подій проєкту став фестиваль «City Stories, Diverse Voices» у Вінниці (серпень 2024 р.), який забезпечив майданчик для обговорення проблем втрати локальних культурних спільнот у малих містах та шляхів їх відновлення. Фестиваль об'єднав мистецькі спільноти некапітальних українських міст, сприяв міжміському культурному обміну, налагодженню контактів та поширенню інноваційних практик у сфері культурного менеджменту [18]. Важливою складовою підтримки професійного розвитку митців і культурних менеджерів були освітні компоненти проєкту, зокрема онлайн-курс із написання грантових заявок, який надавав доступ до практичних інструментів для ефективного залучення фінансування та реалізації культурних ініціатив [19].

Не менш вагомою складовою інтеграції культур є цифровізація культурної спадщини та забезпечення широкого доступу до неї. Зокрема, платформа Europeana акумулює понад 50 мільйонів артефактів із більш ніж 3 000 культурних і наукових установ, формуючи єдиний метаагрегований простір для доступу до європейської куль-

турної спадщини [20]. Це створює умови для відкритого та стандартизованого доступу до культурних об'єктів, сприяючи науковим дослідженням, міжкультурному обміну та популяризації культурних цінностей/ Для оцінювання рівня цифрової інтеграції культурних практик у Європейському Союзі функціонує проєкт ENUMERATE, який забезпечує системний статистичний моніторинг культурних ресурсів [21]. Це дозволяє визначати ступінь цифрової доступності, популярності та інтегрованості культурних об'єктів у європейському культурному просторі.

На нормативно-інституційному рівні розвиток подібних процесів підтримується програмою «Креативна Європа» (Creative Europe Programme 2021-2027) з бюджетом €2,44 млрд. Програма створює фінансову основу для мультисекторальної співпраці, розвитку інноваційних культурних ініціатив та забезпечення їх доступу до внутрішніх і зовнішніх ринків. Вона також передбачає міжрівневу та міжсекторну кооперацію: фінансування партнерських проєктів, створення платформ для співпраці культурних інституцій, бізнесу та громадськості, а також інтеграцію цифрових інструментів у культурний розвиток [22]. Завдяки цьому формується сприятливий регуляторний та фінансовий клімат для гармонізації дій учасників культурно-мовної сфери та стимулювання інновацій

Досвід проєктів EU4Culture, Europeana, ENUMERATE та програми Creative Europe демонструє комплексний підхід до культурної інтеграції, що поєднує фінансову підтримку, освітні ініціативи, цифровізацію та міжрівневу кооперацію. Це створює умови для сталого розвитку культурно-мовного середовища як на локальному, так і на європейському рівні.

Отже, інтегральна модель культурно-мовного розвитку ЄС формує складну, взаємопов'язану систему, яка базується на принципах гібридності та мережевого управління, кроссекторального партнерства, використання цифрових платформ для доступу та збереження культурних ресурсів, практичної підтримки на рівні міст і професійного розвитку, а також широкої фінансово-правової рамки. У контексті України такі підходи набувають особливої актуальності: їх адаптація до національних умов може сприяти інтеграції куль-

турних стратегій у європейський контекст, посиленню мультикультурності та забезпеченню стійкості культурної й мовної політики в умовах соціокультурних та технологічних трансформацій.

Розвиток європейського культурно-мовного простору тісно пов'язаний із трансформацією способів комунікації та механізмів споживання культурного продукту. Зростаюча діджиталізація відкриває нові можливості для поширення культурних практик, формування інклюзивних просторів та розширення аудиторій. Використання технологій віртуальної та доповненої реальності (VR/AR) дозволяє реконструювати культурну спадщину, забезпечувати доступ до неї у форматі інтерактивних віртуальних турів, а також моделювати освітні та мистецькі середовища, стимулюючи інноваційне використання мовного ресурсу. Значного поширення набуває нішевий культурний туризм, орієнтований на автентичність локальних традицій, збереження мовної ідентичності та інтеграцію культурних практик у регіональні стратегії розвитку.

Дослідження Європейського інституту культурних маршрутів Ради Європи показують, що саме нішеві формати туризму, включно з гастрономічним, мовно-освітнім та літературним, сприяють збереженню малих мов і підсилюють економічну стабільність культурного сектору [23]. Таким чином, поширення нових форматів культурних комунікацій відображає зрушення від традиційних підходів до інтегрованих цифрових і креативних моделей культурної політики, які стають каталізаторами трансформації європейського культурно-мовного середовища.

Особливе значення у формуванні сучасних культурних моделей Європи мають креативні кластери, що представляють територіальні концентрації творчих підприємств, культурних організацій та спільноти [24]. Вони об'єднують ресурси, знання та технології для розвитку культури та місцевої економіки. Креативні кластери створюють сприятливе середовище для інновацій, обміну досвідом та розвитку творчого потенціалу населення, підвищують конкурентоспроможність регіонів і сприяють соціальній інтеграції через залучення мешканців у культурні практики, розвиток локального підприємництва та приваблення туристів. У Європі розвиток куль-

турних інновацій підтримується через програми Європейського Інституту Інновацій та Технологій (EIT Creative Industries), які спрямовані на формування інтегрованих екосистем.

Такі екосистеми об'єднують освітні заклади, бізнесові структури та культурні організації, впроваджують цифрові технології в культурну сферу та стимулюють розвиток нових бізнес-моделей у творчих індустріях. Комплексне поєднання освіти, інновацій та підприємництва сприяє ефективному використанню культурних ресурсів, створенню умов для міжрегіональної співпраці та інтеграції культурного потенціалу на рівні Європейського Союзу.

У цьому контексті важливу роль відіграє політика мультикультуралізму, яка в країнах Європи, таких як Нідерланди, Німеччина та Швеція, інтегрує культурні, соціальні та економічні аспекти у розвиток громад. Інтеграційні програми передбачають захист прав мовних і культурних меншин, сприяють їхній активній участі у суспільному та культурному житті, формуючи гармонійний спільний простір, де культурне різноманіття сприймається як цінність, а не загроза [25]. Ефективна реалізація мультикультуралізму вимагає постійного діалогу між державними інституціями, громадянським суспільством і представниками мігрантських спільнот, а також активного залучення освітніх і медійних інструментів для формування позитивного ставлення до культурного різноманіття.

Варто зауважити, що розвиток креативних кластерів та впровадження політики мультикультуралізму є взаємопов'язаними процесами. Кластери не лише стимулюють економічний і культурний розвиток регіонів через залучення туристів і підтримку локального підприємництва, а й створюють платформу для реалізації інтеграційних програм, сприяючи соціальній включеності та збереженню культурної автентичності.

Водночас такі процеси можуть містити певні ризики, зокрема гентрифікацію, коли зростання цін на житло і послуги призводить до витіснення місцевих мешканців, що негативно впливає на соціальну справедливість та культурну самобутність історичних спільнот [26].

У результаті, креативні кластери, підтримані культурними інноваційними програмами та політикою мультикультуралізму, фор-

мують інтегрований механізм розвитку культурно-мовного середовища ЄС, що поєднує економічний, соціальний і культурний потенціал. Вони сприяють сталому розвитку регіонів, зміцненню культурної ідентичності, інтеграції меншин у соціальне життя та створюють передумови для формування єдиного, відкритого і конкурентоспроможного культурного простору Європи.

Унікальність європейського підходу до відновлення та управління культурною спадщиною полягає в орієнтації на комбіновані рішення, які поєднують інноваційні технології з традиційними моделями збереження, при цьому враховуючи соціально-економічні аспекти. Такі комплексні механізми дозволяють забезпечувати сталий розвиток регіонів із врахуванням інтересів усіх учасників культурного життя, сприяючи збереженню та промоції культурної самобутності в умовах сучасних викликів.

Окремою інституційною формою охорони культурної спадщини в країнах Європейського Союзу є національні трасти - громадські недержавні організації, які доповнюють державні механізми збереження та реставрації історичних об'єктів. Вони виконують низку важливих функцій, серед яких: поширення знань про історію, популяризація цінностей спадщини, а також посилення національної ідентичності та культурної самобутності. Системи національних трастів мають глибокі історичні корені, зокрема у Великій Британії, де рух за збереження спадщини розпочався ще у XIX столітті. Діяльність таких організацій включає не лише управління пам'ятками, а й активне залучення громадськості через членські програми, освітні ініціативи та публікації, що сприяють формуванню колективної культурної свідомості [27].

Значущість національних трастів полягає у створенні моделі, де охорона спадщини здійснюється з максимальною автентичністю, при цьому забезпечується раціональне використання майна, що перебуває у їхньому віданні. У багатьох європейських країнах такі структури стали прикладом для держав, які прагнуть оптимізувати системи охорони культурних об'єктів, розподіляючи відповідальність між державою, громадянським суспільством та приватним сектором [28].

Традиційні форми управління доповнюються цифровими технологіями, що трансформують підходи до збереження і популяризації культурної спадщини. Цифрові платформи розширюють можливості для залучення молоді і широкої аудиторії, роблять культуру більш доступною і міжнародною. Однією із ключових ініціатив у цій сфері є Europeana - цифровий архів, що надає відкритий доступ до мільйонів цифрових об'єктів культурної спадщини з усієї Європи. Це сприяє ефективному глобальному обміну культурними продуктами, збагаченню міжкультурної взаємодії та формуванню нових форматів культурної комунікації [29].

Таким чином, інтеграція традиційних моделей збереження культурної спадщини, які репрезентують національні трасти, із сучасними цифровими технологіями формує нову якість культурного менеджменту. Вона сприяє збереженню історичних пам'яток та розвитку соціокультурної складової, розширенню ресурсу для освіти і креативних інновацій, одночасно підтримуючи локальні спільноти і формуючи відкритий європейський культурний простір.

В Україні також починають активно впроваджуватися моделі креативних кластерів і культурних хабів, що демонструє потенціал адаптації європейських інноваційних практик до національних умов. Успішні кейси розвитку IT-коворкінгів, арт-центрів, культурних платформ та регіональних креативних спільнот свідчать про поступове формування інфраструктури для сталого культурного розвитку в умовах багатомовності та культурного плюралізму. Зокрема, у Києві, Харкові, Львові та Одесі активно функціонують простори, що поєднують освітні, культурні та цифрові практики, створюючи нову якість публічних комунікацій. Вони стають осередками міжкультурного діалогу, залучення молоді та розвитку цифрової креативності.

Сучасні українські дослідження підтверджують, що креативні індустрії відіграють комплексну роль у розвитку держави, поєднуючи економічний і соціокультурний виміри. Зокрема, О. Гамова та А. Вальчук відзначають, що в умовах післявоєнної трансформації саме креативний сектор стає рушієм інноваційного розвитку економіки, формуючи нові джерела доданої вартості, стимулюючи під-

приємницьку активність та створюючи робочі місця у регіонах, що особливо важливо для відновлення та стійкості місцевих економіки [30].

Водночас, С. Галюк підкреслює, що креативні індустрії є невід'ємною складовою сучасної культури, оскільки вони не лише забезпечують виробництво культурно-мистецького продукту, а й трансформують суспільні практики, сприяючи формуванню просторів для громадянської активності та розвитку культурної самосвідомості [31].

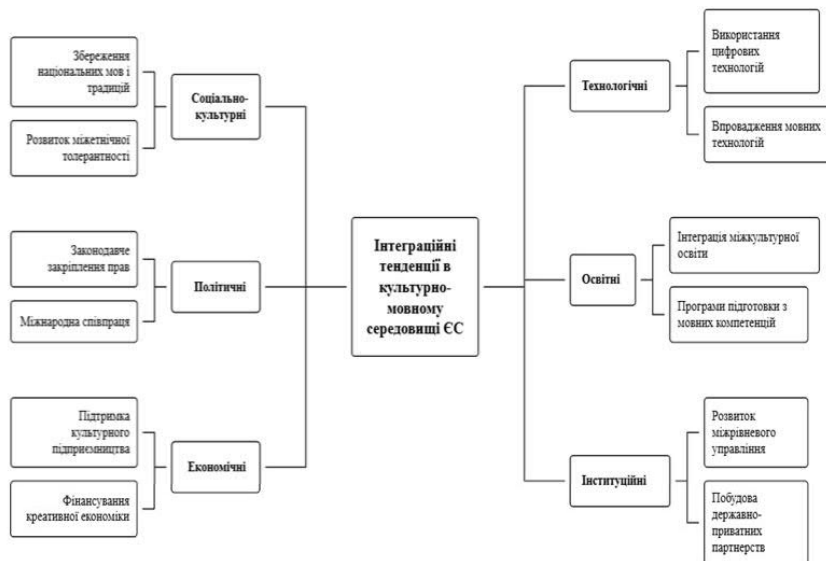
Важливим інструментом розвитку цього сектору в Україні є культурні хаби та креативні кластери, які є локальними центрами інтеграції. Вони поєднують державні ініціативи, діяльність громадських організацій та приватних підприємців, створюючи мультидисциплінарний простір для обміну знаннями, збереження культурного різноманіття та розвитку спільнот.

Така модель дозволяє не лише розширювати культурну інфраструктуру, а й зміцнювати соціальну згуртованість на рівні громад, що є важливим елементом стабільності та інклюзивності культурного розвитку.

Отже, інтеграційні тенденції у культурно-мовній сфері ЄС та України є складними багаторівневими процесами, що включають гармонізацію та одночасне збереження культурного і мовного розмаїття у синергії традицій і інновацій. Вони формуються під впливом зовнішніх глобальних викликів та внутрішніх управлінських і соціокультурних факторів, створюючи простір для взаємозбагачення культур, підтримки культурного плюралізму та розвитку демократичних практик. Інтеграційні тенденції у культурно-мовній сфері ЄС систематизовано на рис. 1.

Кожна з окреслених тенденцій формує власну групу структуруючих факторів, що, поєднуючись, створюють передумови для гармонізації і стійкого розвитку єдиного європейського культурно-мовного простору. Розвиток міжетнічної толерантності, підтримка культурного підприємництва, впровадження цифрових технологій, інтеграція міжкультурної освіти та розбудова міжрівневих партнерств посилюють процеси культурної консолідації та водно-

час забезпечують збереження різноманіття й самоідентифікації на регіональному й локальному рівнях. Саме баланс між інноваціями і традиціями, законодавчим регулюванням і громадською ініціативою, міждержавною співпрацею та місцевими проєктами забезпечує стійкість тенденцій інтеграції та відповідає ключовим пріоритетам сучасної європейської культурно-мовної політики.

Рис. 1. Інтеграційні тенденції у культурно-мовному середовищі ЄС.
Джерело: сформовано автором

Зазначений підхід базується на гібридності управління, міжрівневій і міжсекторальній співпраці, цифрових платформах, підтримці локальних ініціатив і професійному розвитку культурних менеджерів, що створює передумови для адаптації подібних стратегій у національному контексті, підсилюючи мультикультурність і стійкість культурної політики.

На основі такого підходу можна визначити взаємозв'язок інтеграційних тенденцій і інноваційних практик у сучасному культурно-мовному середовищі ЄС та України (рис. 2). Цей взаємозв'язок

є системним і багаторівневим, по різному проявляючись у впливі інтеграційних процесів на структурні та функціональні характеристики культурно-мовних систем, а також на ефективності впровадження інноваційних технологій у сфері збереження, трансляції та розвитку культурних цінностей.

Рис. 2. Взаємозв'язок інтеграційних тенденцій і інноваційних практик у формуванні сучасного культурно-мовного середовища ЄС та України.
Джерело: сформовано автором

Рівень інтеграції у європейські культурні та мовні програми безпосередньо корелює з темпами адаптації національних політик до сучасних технологічних стандартів. Це проявляється у використанні цифрових платформ, онлайн-архівів, інтерактивних ресурсів та VR/AR-рішень для культурної освіти й міжкультурної комунікації. У Європейському Союзі взаємозв'язок інтеграційних тенденцій

та інноваційних практик проявляється через системну координацію між державами-членами, стандартизовані цифрові інструменти для культурної співпраці та широке впровадження транснаціональних освітніх проєктів. В Україні цей процес має фрагментарний характер: інноваційні практики реалізуються переважно у рамках окремих програм, проєктів та регіональних ініціатив, а їхня ефективність значною мірою залежить від наявності нормативно-правового підґрунтя та інституційної спроможності органів влади.

Зазначений взаємозв'язок можна розглядати як механізм взаємного підсилення інтеграційних і інноваційних процесів. Інтеграційні стратегії створюють умови для стандартизації та координації культурних практик на міждержавному рівні, що стимулює поширення інноваційних рішень і технологій у національних культурно-мовних системах. Водночас, впровадження інноваційних практик підвищує адаптивність системи до швидкоплинних змін глобального культурного середовища, оптимізує міжрівневу комунікацію та зміцнює міжкультурний діалог, що є фундаментом для формування відкритого та гнучкого культурно-мовного простору.

Висновки. Підсумовуючи, зазначимо, що інтеграційні процеси та інноваційні практики ЄС утворюють єдину динамічну систему, у якій взаємодія між ними має синергетичний характер. Інтеграція забезпечує формування нормативно-правових, інституційних й функціональних механізмів для модернізації культурної сфери; інновації формують її нову якість, зумовлену цифровізацією, відкритістю й креативністю комунікативних практик. У ЄС така взаємодія набуває цілісного характеру завдяки стабільній правовій базі, міждержавній координації, а також системним інвестиціям у цифрові культурні програми. Це сприяє створенню сталих механізмів застосування інновацій: від електронних архівів і відкритих даних до VR/AR-технологій у сфері освіти, культурної спадщини та міжкультурної комунікації.

В українському контексті інтеграційно-інноваційна взаємодія формується поступово й почасти нерівномірно: вона реалізується через участь у європейських програмах («Креативна Європа», «Horizon Europe», «Цифрова Європа»); завдяки локальним культур-

ним ініціативам, що створюють умови для творчої самореалізації й культурного діалогу. Ефективність цього процесу значною мірою визначається інституційною спроможністю органів публічної влади, рівнем цифрової компетентності суспільства та наявністю партнерських відносин між державою, громадянським сектором і креативним бізнесом.

Інтеграційні процеси у культурно-мовній сфері виступають каталізатором інновацій, оскільки забезпечують узгодження стандартів, сприяють обміну досвідом і створюють ресурси для цифрової трансформації. Інноваційні технології, як-от цифрові бази даних, інтерактивні музеї, краудсорсингові платформи, підсилюють культурну мобільність, підтримують мовне розмаїття й сприяють гармонізації національних систем із європейським культурним простором.

Європейська модель, представлена такими інституційними мережами, як European Heritage Label, Europeana, Cultural Gems, EIT Culture & Creativity, демонструє, як інтеграція і технології формують відкриту екосистему співпраці. В Україні ж подібні процеси мають переважно горизонтальний характер, базуючись на громадянській активності, децентралізованому управлінні та розвитку цифрових платформ культурної спадщини.

Таким чином, взаємозалежність інтеграційних і інноваційних процесів у культурно-мовному середовищі визначає нову модель розвитку: гнучку, мережеву, інклюзивну. Її сутність полягає у поєднанні європейських механізмів координації з локальними формами культурної ініціативи, що забезпечує баланс між національною ідентичністю та відкритістю до глобального культурного простору. Саме ця синергія створює підґрунтя для стійкого розвитку культурно-мовної політики, орієнтованої на інновації, різноманіття, інклюзію та євроінтеграцію.

ІНТЕГРАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ІННОВАЦІЙНІ ПРАКТИКИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНО-МОВНОГО СЕРЕДОВИЩА ЄС ТА УКРАЇНИ: ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТА ВПЛИВ НА РОЗВИТОК КУЛЬТУРНО-МОВНОЇ ПОЛІТИКИ

У статті проведено комплексне дослідження інтеграційних процесів та інноваційних практик у сфері культурно-мовного середовища Європейського Союзу та України, зосереджуючи увагу на механізмах їх взаємодії та впливу на розвиток культурно-мовної політики. Проаналізовано сучасний стан культурно-мовного середовища ЄС; з'ясовано, що інтеграційні стратегії формуються на основі стабільної нормативно-правової бази, міждержавної координації та сталого фінансування культурних та мовних програм. Встановлено, що ці чинники створюють умови для широкого впровадження інноваційних рішень, таких як цифрові архіви, інтерактивні платформи з відкритими даними, VR/AR-проекти у сфері освіти та збереження культурної спадщини. Досліджено процеси інтеграції та технологічного оновлення в Україні, які відбуваються здебільшого фрагментарно, переважно через участь у європейських ініціативах («Креативна Європа», «Цифрова Європа», «Horizon Europe») та розвиток локальних проєктів. Визначено, що ефективність інноваційної діяльності значною мірою залежить від інституційної спроможності органів публічної влади та рівня цифрової грамотності населення. Досліджено застосування сучасних цифрових інструментів, що визначають технологічну адаптивність культурно-мовного середовища. Наведено приклади функціонування міждержавних платформ у ЄС та локальних ініціатив в Україні, спрямованих на популяризацію культурної спадщини та мовного різноманіття. Визначено ключові тенденції розвитку культурно-мовного простору та взаємодії інноваційних і інтеграційних процесів у європейському та українському контекстах. Обґрунтовано, що взаємодія інтеграційних і інноваційних процесів формує нову модель розвитку культурно-мовного середовища: гнучку, мережеву та інклюзивну, яка поєднує європейські механізми коорди-

нації з локальними ініціативами. Така синергія забезпечує баланс між національною ідентичністю та відкритістю до європейського культурного простору, створюючи основу для стійкої, інноваційно орієнтованої культурно-мовної політики.

Ключові слова: культурно-мовне середовище, інтеграційні процеси, інноваційні практики, цифрова культура, європейський досвід, культурно-мовна політика, міжкультурна комунікація, євроінтеграція, стійкий розвиток.

Author Contributions: Conceptualization, O.T.; Writing – original draft, O.T.; Writing – review & editing, O.T. Author has read and agreed to the published version of the manuscript.

Funding: This research received no external funding.

Institutional Review Board Statement: Not applicable as study did not include human subjects.

Informed Consent Statement: Not applicable.

Data Availability Statement: Data is contained within the article.

Conflicts of Interest: The author declares no conflict of interest.

References

1. Giddens, A. (1991). *Modernity and Self-Identity: Self and Society in the Late Modern Age*. Stanford University Press. Retrieved from: <https://surl.li/udcpxf> [in English].
2. Kirchmeier, S. (2020). Trends in European Language Policies With a View to Language Technology. *www.researchgate.net*. Retrieved from: <https://surl.li/rvscslj> [in English].
3. Rybinska, Yu. (2018). Integratsiia kultur yak fenomen XXI stolittia [Integration of cultures as a phenomenon of the 21st century]. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadrov kultury i mystetstv – Bulletin of the National Academy of Management Personnel of Culture and Arts*, 3. Retrieved from: <https://journals.urau.ua/visnyknakkkim/article/view/147231> [in Ukrainian].
4. Sudakova, V. (2019). Transkulturni proektsii stratehii hlobalnoi integratsii suchasnykh polikulturnykh suspilstv [Transcultural projections of global integration strategies of contemporary multicultural societies]. *Kulturalolohichna dumka – Kulturological thought*, 15. Retrieved from :

https://www.culturology.academy/wp-content/uploads/KD15_Sudakova.pdf [in Ukrainian].

5. Kyurchev, S.V. (2024). *Ukrainska mova yak marker natsionalnoi identychnosti – suchasnyi mizhdytsyplinarnyi analiz roli movy u konsolidatsii, patriotychnomu rusi, identychnosti ta kulturnii bezpetsi Ukrainy* [Ukrainian language as a marker of national identity: an interdisciplinary analysis of language's role in consolidation, patriotic movement, identity and cultural security of Ukraine]. Retrieved from: <https://surl.li/xiuzhq> [in Ukrainian].

6. Modood, T. (1997). The Politics of Multiculturalism in the New Europe. Retrieved from: <https://surl.li/rygljk> [in English].

7. Kymlicka, W. (1996). Multicultural Citizenship: A Liberal Theory of Minority Rights. Retrieved from: <https://academic.oup.com/book/4528> [in English].

8. Proposal for a regulation of the european parliament and of the council establishing the Creative Europe programme (2021-2027) and repealing Regulation (EU) No 1295/2013. (n.d.). eur-lex.europa.eu. Retrieved from: <https://surl.li/oqjxid> [in English].

9. Cultural heritage in EU policies. (n.d.). (2021). culture.ec.europa.eu. Retrieved from: <https://culture.ec.europa.eu/cultural-heritage/cultural-heritage-in-eu-policies> [in English].

10. European Institute of Innovation & Technology (EIT). (n.d.). (2023). eit-culture-creativity.eu. Retrieved from: <https://eit-culture-creativity.eu> [in English].

11. IDEA Consult. (n.d.). www.devex.com. Retrieved from: <https://surl.li/yqmhpq> [in English].

12. SMIT – imec research group at VUB. (n.d.). www.imec-int.com. Retrieved from: <https://www.imec-int.com/en/connect-with-us/smit-an-imec-research-group-at-vub> [in English].

13. KU Leuven CiTiP (Centre for IT & IP Law). (n.d.). www.vaia.be. Retrieved from: <https://www.vaia.be/nl/organisaties/ku-leuven-citip> [in English].

14. Research for the European Parliament's Committee on Culture and Education (CULT) on EU culture and creative sectors policy (IDEA Consult). (n.d.). ideaconsult.be. Retrieved from : <https://ideaconsult.be/research-for-the-european-parliaments-committee-on-culture-and-education-cult-on-eu-culture-and-creative-sectors-policy> [in English].

15. EU4Culture: Empowering culture and creativity in the Eastern Partnership region. (n.d.). euneighbourseast.eu. Retrieved from: <https://surl.li/ispcai> [in English].

16. Cultural Gems linked open data: Mapping culture and intangible heritage in European cities. (n.d.). (2024). *arxiv.org*. Retrieved from: <https://arxiv.org/abs/2402.07335> [in English].
17. EU4Culture. About the Project. Goethe-Institut. (n.d.). *www.goethe.de*. Retrieved from: <https://www.goethe.de/ins/ua/en/kul/e4c/abp.html> [in English].
18. Comebacks and reunions: EU4Culture network festival brings together artistic communities of non-capital Ukrainian cities (City Stories, Diverse Voices). (n.d.). (2024). *eu4ukraine.eu*. Retrieved from: <https://eu4ukraine.eu/en/whats-happening-en/news-en/comebacks-and-reunions.html> [in English].
19. EU4Culture – Online grant-writing course for creative professionals from Eastern Partner countries. (n.d.). (2025). *euneighbourseast.eu*. Retrieved from: <https://surl.li/kwlqmd> [in English].
20. Discover Europe's digital cultural heritage. (n.d.). *www.europeana.eu*. Retrieved from: <https://www.europeana.eu/en> [in English].
21. ENUMERATE Observatory. (n.d.). *pro.europeana.eu*. Retrieved from: <https://pro.europeana.eu/page/enumerate> [in English].
22. Culture Moves Europe: Supporting cultural mobility in Europe and beyond. (n.d.). (2025). *culture.ec.europa.eu*. Retrieved from: <https://surl.li/vysfvt> [in English].
23. Explore all the Cultural Routes of the Council of Europe. (n.d.). (2025). *www.coe.int*. Retrieved from: <https://www.coe.int/en/web/cultural-routes> [in English].
24. The Role of Clusters in Creative and Cultural Industries. ENTRENOVA – ENTERPRISE RESEARCH INNOVATION. (n.d.). (2023). *www.econstor.eu*. Retrieved from: <https://surl.li/vollvu> [in English].
25. Saukkonen, P. (2014). Multiculturalism and Cultural Policy in Northern Europe. *Nordisk kulturpolitisk tidsskrift*, (Vol. 16), 2. Retrieved from: <https://surl.li/rpmlp> [in English].
26. Cultural Heritage Counts for Europe (CHCfE) Report. (n.d.). (2015). *blogs.encatc.org*. Retrieved from: <https://surl.li/xqdaix> [in English].
27. Kostiuik, I. (2021). *Natsionalni trasty yak instytutysiina forma okhorony kulturnoi spadshchyny: istoriia, pravovyi status, praktyky v Yevropi [National trusts as an institutional form of heritage protection: history, legal status, practices in Europe]*. Retrieved from: http://www.lsej.org.ua/12_2021/112.pdf [in Ukrainian].
28. Osiievska, Yu. (2022). Yevropeyskyi dosvid detsentralizatsii ta intehratsii kulturnoi spadshchyny [European experience of decentralization and integration of cultural heritage]. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadrov*

kultury i mystetstv – Bulletin of the National Academy of Managers of Culture and Arts, 3. Retrieved from: <https://surl.li/tzxkyv> [in Ukrainian].

29. Europeana. Europeana Digital Platform. (n.d.). (2024). www.europeana.eu. Retrieved from: <https://www.europeana.eu> [in English].

30. Hamova, O., & Valchuk, A. (2024). Kreatyvni industrii ta yikh udoskonalennia v umovakh pisliavoiennoi Ukrainy [Creative industries and their improvement in post-war Ukraine]. *Finansovi stratehii innovatsiinoho rozvytku ekonomiky – Financial strategies for innovative economic development*, 2(62), (pp. 73-76). Retrieved from: <https://doi.org/10.26661/2414-0287-2024-2-62-12> [in Ukrainian].

31. Haliuk, S. (2023). Kreatyvni industrii yak skladova suchasnoi kultury [Creative industries as a component of contemporary culture]. *Naukovyi visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu teatralnoho, kinomysto- ta telebachennia im. I. K. Karpenka-Karogo – Scientific Bulletin of the I. K. Karpenko-Kary Kyiv National University of Theater of Cinema and Television*. Retrieved from: <https://surl.lu/rjkrdo> [in Ukrainian].

Відомості про автора / Information about the Author

Олександра Тарасенко, аспірантка кафедри регіональної політики Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна. E-mail: tarasenko7oleksandra@gmail.com, orcid: <https://orcid.org/0009-0007-1198-9175>.

Oleksandra Tarasenko, PhD-student of the Department of Regional Policy of the Educational and Scientific, Institute of Public Administration and Civil Service of the Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine. E-mail: tarasenko7oleksandra@gmail.com, orcid: <https://orcid.org/0009-0007-1198-9175>.

Tarasenko, O. (2025). Integrative trends and innovative practices of the development of the cultural-linguistic environment of the EU and Ukraine: interconnection and impact on the development of cultural-linguistic policy. *Public Administration and Regional Development*, 29, 1045-1072. <https://doi.org/10.34132/pard2025.29.16>